

АУДИТОРСЬКА ПАЛАТА УКРАЇНИ

орган аудиторського самоврядування

вул. Велика Житомирська, 33, м. Київ, 01601
Адреса для листування: вул. Стрітенська, 10, оф. 434, м. Київ, 04053
Тел./факс (044) 279-59-78, 279-59-80
E-mail: info@apu.com.ua
[http:// www.apu.com.ua](http://www.apu.com.ua)
Код ЄДРПОУ 00049972

29.08.2019 р. № 01-01-21/387
від _____

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ

Міністру фінансів України
Маркаровій О.С.

*Щодо проблемних
питань застосування
норм Закону № 1702
в аудиторській діяльності*

вул. Грушевського, 12/2, м. Київ, 01008

Шановна Оксано Сергіївно!

Користуючись нагодою, Аудиторська палата України засвідчує Вам свою повагу та звертається з приводу наступного.

Аудиторська палата України як орган професійного самоврядування аудиторів, створений відповідно до Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» від 21.12.2017 р. № 2258-VIII, представляє аудиторів України, зокрема, у відносинах з органами державної влади, їх посадовими і службовими особами, забезпечує захист професійних прав аудиторів.

Згідно із Законом України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 14.10.2014 р. № 1702-VII (далі – Закон № 1702), аудиторів та аудиторські фірми віднесено до спеціально визначених суб'єктів первинного фінансового моніторингу та покладено на них відповідні обов'язки.

Державне регулювання і нагляд у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення щодо аудиторів та аудиторських фірм здійснюються Міністерством фінансів України.

У зв'язку із надходженням до Аудиторської палати України звернень від аудиторів та аудиторських фірм щодо проблемних питань застосування норм Закону № 1702 в аудиторській діяльності, просимо Міністерство фінансів

України, в межах наданих йому Законом № 1702 повноважень щодо надання методологічної, методичної та іншої допомоги підзвітним суб'єктам первинного фінансового моніторингу, **надати роз'яснення щодо нижченаведених проблемних питань**, які є найбільш поширеними у запитах аудиторів та аудиторських фірм.

1. Відповідно до розділу VI наказу Міністерства фінансів України від 22.12.2015 р. № 1160 «Про затвердження Положення про здійснення фінансового моніторингу суб'єктами первинного фінансового моніторингу, державне регулювання і нагляд за діяльністю яких здійснює Міністерство фінансів України» (далі – Наказ № 1160), на аудиторів покладено обов'язок з виявлення фінансових операцій, які підлягають фінансовому моніторингу. Разом з тим, переважно аудитори при проведенні аудиту не перевіряють документи Клієнта суцільним методом, а застосовують аудиторську вибірку, тому окремі фінансові операції Клієнта залишаються поза увагою аудитора.

Чи буде вважатися, що аудитор/аудиторська фірма неналежним чином виконали свої обов'язки як суб'єкта первинного фінансового моніторингу, якщо в подальшому відповідними державними органами, за перевірений аудитором період, у Клієнта буде виявлено фінансові операції, які свідчать про порушення Клієнтом вимог Закону № 1702.

2. Відповідно до ч. 1 ст. 9 Закону № 1702, суб'єкти первинного фінансового моніторингу відповідно до законодавства зобов'язані на підставі поданих Клієнтом офіційних документів або засвідчених копій документів здійснювати верифікацію клієнта.

Які документи або їх копії є достатніми для цілей ідентифікації/верифікації/уточнення інформації? У разі, якщо Статут входить до переліку цих документів то, враховуючи, що вимогами чинного законодавства не передбачена обов'язкова наявність примірника статуту або його копії у паперовій формі, то чи достатнім є отримання у Клієнта коду доступу до сканкопії статуту Клієнта, розміщеного на сайті Міністерства юстиції України, з наступним друком такого статуту із сайту станом на дату проведення ідентифікації/уточнення інформації, зазначенням на ньому дати та підпису працівника, відповідального за проведення фінансового моніторингу?

3. Відповідно до п. 9 розділу IV Наказу Мінфіну від 22.12.2015 р. № 1160, суб'єкт первинного фінансового моніторингу *«може використати інформацію, яка є публічною, шляхом отримання виписки чи копії інформації з інтернет сторінки із зазначенням дати, які завірені підписом та печаткою суб'єкта»*.

Які ресурси – програми, сайти, веб-сторінки повинні використовуватися з метою перевірки інформації, наданої Клієнтом?

Чи достатньо проаналізувати інформацію, зазначену на веб-сторінках, де розміщено державні реєстри, сайтах органів державної влади та місцевого самоврядування а так само на офіційному сайті клієнта, враховуючи, що мережа інтернет може містити як достовірну інформацію, так і таку, що не відповідає дійсності?

Яка позиція Міністерства фінансів щодо значимості та сили електронної переписки чи підтверджень/пояснень наданих Клієнтом в електронних листах

під час проведення ідентифікації, враховуючи, що наразі електронна пошта є основним каналом комунікації і надання документів та значно пришвидшує і спрощує обмін інформацією між сторонами?

4. Відповідно до п. 14. розділу IV Наказу №1160, *«З метою встановлення кінцевого бенефіціарного власника (контролера) суб'єкт витребовує у клієнта - юридичної особи інформацію та/або документи, що підтверджують наявність структури власності такого клієнта».*

Які документи вважатимуться достатніми для такого підтвердження? Чи достатньо у такому разі вказати кінцевого бенефіціарного власника та/або найменування материнської компанії?

5. Відповідно до вимог Закону № 1702, у суб'єктів первинного фінансового моніторингу виникає потреба у перевірці приналежності тих чи інших осіб до національних/іноземних публічних діячів.

Які джерела інформації повинен використовувати суб'єкт первинного фінансового моніторингу для отримання достовірної інформації? Чи достатньо письмового підтвердження клієнта, що ті чи інші особи належать або не належать до національних/іноземних публічних діячів?

6. Відповідно до абз. 4 ч. 9. ст. 9 Закону № 1702, суб'єкти первинного фінансового моніторингу встановлюють зокрема *«...дані, що дають змогу встановити кінцевих бенефіціарних власників (контролерів)...».*

Які дані вважаються такими, що дають змогу встановити кінцевих бенефіціарних власників (контролерів)? Чи достатньо письмового підтвердження від клієнта про наявність або відсутність таких осіб?

7. Відповідно до п. 5. розділу IV Наказу № 1160, суб'єкти фінансового моніторингу встановлюють зокрема *«...ідентифікаційні дані, що включені в картку із зразками підписів і відбитка печатки ...».* Переважно такими особами є керівник та/або головний бухгалтер (фінансовий директор чи контролер). Згідно п. 5. розділу IV Наказу № 1160, *«Копії документів, крім нотаріально засвідчених, на підставі яких суб'єкт встановив ідентифікаційні дані клієнта (представника клієнта), засвідчуються суб'єктом, який має оглянути оригінали документа, проставити відмітку про те, що з оригіналом згідно, та скріпити її підписом та печаткою (за наявності).*

Чи повинен суб'єкт первинного фінансового моніторингу витребовувати копії паспортів (або інших документів, що посвідчують особу) та довідок про присвоєння ідентифікаційних номерів осіб, які мають право розпоряджатися рахунками та/або майном Клієнта? І чи покладає Закон № 1702 на клієнта обов'язок надати такі копії?

8. Відповідно до ч.15. ст. 9 Закону № 1702, *«ідентифікація клієнта не є обов'язковою у разі проведення фінансової операції особами, які раніше були ідентифіковані або верифіковані згідно з вимогами закону».*

Чи можна посилатися на результати процедури ідентифікації Клієнта здійсненої банком в якому відкрито рахунок клієнта за наявності письмового підтвердження факту такої ідентифікації від банку?

Чи можна посилатися на результати процедури ідентифікації Клієнта здійсненої членом мережі, до якої входить суб'єкт первинного фінансового

моніторингу, за наявності письмового підтвердження факта такої ідентифікації від члена мережі? Чи можуть використовуватися результати такої ідентифікації іншими членами мережі і який статус матиме така інформація?

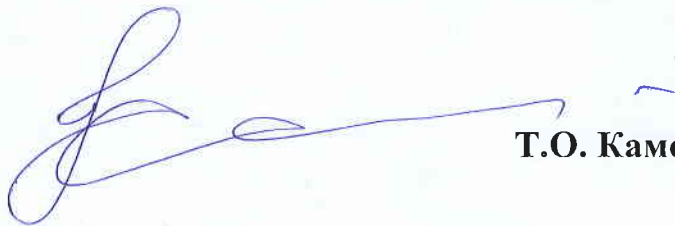
9. Відповідно до абз. 4 ч. 9. ст. 9 Закону № 1702, суб'єкти первинного фінансового моніторингу встановлюють зокрема «...реквізити банку, в якому відкрито рахунок і номер поточного рахунка».

Яку кількість рахунків має зазначити Клієнт, за умови що Клієнт має кілька рахунків в одному або кількох банках? Чи достатньо зазначити лише той рахунок з якого буде здійснено оплату аудиторських послуг?

10. Критерії ризику визначені наказом Міністерства фінансів України від 08.07.2016 р. № 584 «Про затвердження Критеріїв ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення» містять такі оціночні поняття як «регулярність», «значна сума операції», «складна структура власності клієнта».

Просимо надати визначення цих понять у контексті виконання вимог Закону № 1702 для подальшого застосування їх суб'єктами первинного фінансового моніторингу у практичній діяльності.

**З повагою,
Голова АПУ**

Т.О. Каменська